

დედა

გამომცემის
102-ე წელი

№2, 2006 წელი

უმწვიდი უნდა სწავლობდეს
საგნობლად თავისადლო;
ვის არის, სიღამ მისული,
სად არის, წაფა სადლო?

ჩვენი ახსიბე

ღარისა და ავღრისა

რაც არის, არის,
 მოდი, ერთად შევხანსლით ქარს!
 რაც არის, არის,
 დაუყოლიოთ სუფა წვიმის წყალიც.
 რაც არის, არის,
 თუ მოვაურით ქარამოტს მაიღის,
 იქნება ბევრად ვეძრითელი
 და ბევრად წუნარიც.
 რაც იყოს, იყოს,
 მოდი, ჩაუღლაოთ ჭკქა-ქუსილიც!
 რაც იყოს, იყოს,
 დაგვანაურებს, რა უნდა გვიყოს?!

რაც იყოს, იყოს,
 თუ მოვაურით ქიძიძის და ნივოს
 იქნება უფრო ვეძრითელი,
 მე ასე ვფიქრობ!
 მერე ავღკეთ და შევხანამუნით
 მსუქანი დამეც.
 უმად არ ვარჯა,
 დავუბრაწოთ ორივე მხარე.
 რაც იყოს, იყოს,
 მე გვიწილაღებთ ღამის ვიედიყოს
 თქვენგან ერთ-ერთმა კი,
 მხანიანი „დილა“ მივიღოს!

ნუზხარ ბახტაძე

დილას

ასი, ასი თქროს თასი,
 ცის და მიწის ოცნების,
 საფიცარო ქართულ სიცივის,
 სამღერეთო მტონსების.
 ზატარების საკიშეთო,
 ედემ-გადასხედო,
 სამეგრელო, იმერეთო,
 გურია და ქასეთო,
 ქართლო, ფძაო, სვესურეთო,
 რაჭა, მთებო სვანეთის,
 დედოფალო საუკუნის,
 სიყვარულო - ას ერთის.
 ჩვენი სისხლის ვიედილი ხარ
 და სამშობლოს ბურჯი ხარ,
 შინ ნამდილი ქართული ხარ,
 ვარეთ „დიდი გურჯი“ ხარ,
 დაგვლიცოს მშობელი და
 გიღლე რბელის ვაშსრდელი,
 საქართველო გეპატრონოს,
 კიდევ ასი აძეგინი!!!

მხატვარი გიორგი ჩაჩანიძე

ჩიუტი დათუნია

კარგა ხნის გათენებული იყო, როცა პატარა დათუნამ თვალზე გაახილა. დედა ბუნაგი არ დახვდა, საქმლის სამოვრად წასულიყო დილაღრიან. დათუნამ ნამძინარევი თვალები მოიფშვინტა, გადაკოტრიალ-გადმოკოტრიალდა, ცოტა ხანს ითამაშა, მერე კი შიმშილმა შეაწუნა. თანაც, გული დასწყდა, დედამ თან რომ არ წაიყვანა. მისი სიტყვები გაახსენდა: „შინ დარჩი საყვარელო, დაიძინე. მე კი წავალ და საქმელს ვიშოვი. ვიცი, შენც ჩემთან ერთად გინდა წამოსვლა, მაგრამ მშენთან რაიმე ხიფათს არ გადავეყაროთ. ჯერ პატარა ხარ. სირბილიც არ შეგიძლია. ცოტაც მოიცადე, გაიზრდები და მერე ერთად ვივლით. იცოდე, არსად წახვიდე, ბუნაგში დამხვდი“.

როგორც ყველა პატარა, დათუნაც ჯიუტი იყო, თავი ყოვლისშემძლე ეგონა. გულდაწყვეტილმა იფიქრა, იფიქრა და თავისი პატარა ქვითი, აი, რა მოიფიქრა: — „ახლა მეც წავალ, დედას ნაფეხურებს გავყვები, მოულოდნელად თავზე დავადებები და, ბოლოს და ბოლოს, მიხვდება, რომ არც ისეთი პატარა ვარ, როგორც მას ჰგონია“. ბევრი არ უფიქრია და, თავის ძალებში ღრმად დარწმუნებული, დედის საბებნელად გაემურა.

დედის ნაფეხურებს წნოსავდა და მის ნაკვალევს მიჰყვებოდა. კარგა ხანს იარა, მაგრამ მოულოდნელად განვიმდა. წვიმამ ნაფეხურები ნაშალა და დათუნამ კვალი დაკარგა. უკან, ბუნაგში დაბრუნებაც ვეღარ შეძლო. ძალიან შეეშინდა, მაგრამ არ გაჩერებულა, გზა გააგრძელა, თუმცა თვითონაც არ იცოდა, სად მიდიოდა. ჯიბრზე წვიმა თანდათან ძლიერდებოდა. საბრალო დათუნია მშვიერი, დაღლილი, განუწული მიძუნძულებდა უდაბურ ტყეში. ყველაზე ცუდი კი ის იყო, წინაც არავინ ხედებოდა, რომ ევითხა, სად წავიდა მისი დედიკო. წარაშვარა ეცემოდა. ტალახში ამოიგანგლა. ახლა მწარედ ნანობდა, დედას რომ არ დაუჯერა, მაგრამ გვიანლა იყო.

დათუნამ ბევრი იარა და ბოლოს პატარა მინდორზე გამოვიდა. ხედავს, ხის ირგვლივ უამრავი ბუზი ირევა. შვებით ამოისუნთქა. იფიქრა, მივალ და მათ ვვითხავ, ჩემი

დედიკო ხომ არ უნახავთო. გახარებული, ხისკენ გაიქცა, მაგრამ მოუხლოვდა მისი სიტყვის თქმაც ვერ მოასწრო, ისე დაესივნენ ბუზები და კბენა დაუწყეს. ვერ გაიგო რას ეწოდნენ, რა დაუშავა. სიმწრისგან ღრიალებდა და აბუზან ბუზებს იგერიებდა. როგორც იქნა, თავი დააღწია და ძალაგამოღებული დაეცა. სტროდავს ცხვირ-პირი სულ დაუსივდა. მწარედ ტიროდა და ამ ტირილში ჩაქძინა კიდევაც.

კარგა ხანს ეძინა. გაღვიძებულმა დასიებული თვალი ძლივს გაახილა. წვიმას უკვე გადაეღო. მზეს იქაურობა საამო სითბოთი აევსო. დათუნის სითბო ესამოვნა. ძილში ნაებნი ადგილებიც გაყუჩებოდა. მიმოიხედა. იქვე, ახლოს, ყვავილზე ლამაზი, პატარა მწერი იჯდა. დათუნია შემინებული წამოხტა.

— არ მიკბინო, გვეუდრები, არ მიკბინო, მე ხომ შენთვის არაფერი დამიშავებია!

— ჩემი ნუ გეშინია, არ ვიკბინები. პეპელა ვარ. აქ მარტო რას აკეთებ? შენ ხომ ჯერ კიდევ პატარა ხარ, სად არის დედაშენი? უი, შე საბრალო, როგორ დაგსივებია ცხვირ-პირი, გეტყობა, ფუტკრებმა დაგკბინეს ასე მწარედ.

საქართველოს
ბავშვებისთვის

— ჰო, იმ საშინელმა ბუზებმა დამკბინეს. არ ვიცი, რას მერჩოდნენ?! მინდოდა დახმარება მეთხოვა მათთვის, — აზლუტუნდა დათუნია, მერე კი დანჯრილში თამბო პეპელას თავისი თავგადასავალი.

— ვიცი, რომ გტკივა და მეცოდები, მაგრამ უნდა გითხრა, რომ ფუტკრები საშინელი ბუზები სულაც არ არიან. თავდაუზრგავად შრომობენ, ყვავილებს ნუნნიან და მერე იქიდან თავფლს ამზადებენ. თავლი კი ძალიან გემრიელია და ყველას უყვარს — განსაკუთრებით დათვებს. თუ მოუხერხდათ, ქურდობაზეც არ ამბობენ უარს. დარწმუნებული ვარ, შენც თავფლს მოსამარად ეგონეთ მისული და ამიტომაც დაგკბინეს, — აუხსნა პეპელამ, — ალბათ ძალიან გრთია, წამოდი ჩემთან. მე მათ ყველაფერს მოვუყვები და თავფლსაც ვთხოვ შენთვის.

ორივემ ფუტკრებისკენ გასწია. დათუნია მახლოს მისვლა ვეღარ გაბედა, შორიახლო გაჩერდა. პეპელამ კი ყველაფერი უამბო გამოგებებულ დედა ფუტკარს. ისიც ძალიან შენუხდა და დათუნისათან მიფრინდა ბოდვის მოსახდელად.

— ძალიან ვნუხვარ. ჩვენ თავფლის ქურდი გვეგონე. წამოდი ჩემთან, ნურაფრის გეშინია, ჩაყავი თათი და იმდენი თავფლი ამოიღე, რამდენიც გაგიხარდება. ახლა აღარავინ გერჩის, — უთხრა დედა ფუტკარმა.

დათუნია ფრთხილად ჩაყო თათი ხის ფულტროში და იქიდან ფიჭის ნატეხი ამოიღო. გასინჯა და გაცივებისა და სიამოვნებისგან თვალები გაუბრწყინდა!

გაიხარა, მაგრამ, რა გაიხარა... მერე ისევ დედა გაახსენდა და მოიწვინა. ფიჭის პატარა ნატეხი კი თათში შეინახა.

— ჩვენ დედაშენი არ გვინახავს, მაგრამ ვეცი, ვინც დაგვეხმარება, — უთხრა ფუტკარმა, — ტყის ტელეფონი უნდა გავაკეთოთ, თორემ ასე არაფერი გამოგვივა, რადგან ტყე ძალიან დიდია, შენ კი — ძალიან პატარა.

— ტყის ტელეფონი რას ნიშნავს?

— ახლავ ნახავ, — უთხრა ფუტკარმა და მალე შესძახა: — ჰეი, ჰეი, ფრინველებო, ვინც ახლოს ხართ, დაგვეხმარეთ. პატარა დათუნია თავის დედიკოს ეძებს. გთხოვთ, გვაპოვნინეთ!

დათუნია გაიგონა ხიდან ხეზე ჩიტების გადაძახილი „პატარა დათუნია თავის დედიკოს ეძებს! პატარა დათუნია თავის დედიკოს ეძებს.“

მალე საპასუხო ხმებიც მოისმა.

— აქეთ! აქეთ! აქეთ მოუხვიე! მომყვი!

დათუნია ხმებს მიჰყვა. ხმები თანდათან ძლიერდებოდა და დათუნია დაინახა, მის თავზე ფრინველების გუნდი შეკრებილიყო. მალე ჩიტების გახარებული ხმები მოისმო:

— აქ არის, აქ!

გახარებული დათუნია წინ გაიჭრა და ხის ძირში მოწყენილი დედა დაინახა.

— დედა! — დაიძახა და მასთან მივიარდა.

— აღარც მეგონა თუ გნახავდი, შვილო, როგორ შემაშინე, რატომ არ დამიჯერე, — უსწერებოდა დედა და თან გულში იკრავდა.

— მაპატიე დედა, მეტს აღარ ვიზამ! გპირდები, ძალიან მომენატრე! ნახე, რა მოგიტანე, — უთხრა დათუნია, პანანინა თათი გაშალა და ტკბილი ფიჭა გაუნოდა.

დედა-შვილს შემოდან გულაჩუყებული ფრინველების გუნდი დასცქეროდა.

მხატვარი თამაზ ხუციშვილი

360 ჩიკვაძე

იჩქარე, ზაფხულო

დაიტყო სიმწიფე ასკილმა,
დაწითლდა ბუჩქებში კუნელი.
ტოროლამ სათიბებს გასჭყეველა,
დატუნავს ჰატარა სულელი.

სალომა ოშიაძე

აღვტმის დილა

ძილისგ უდა ქეთინომ
დღეს დაგვასწრო ადგომა,
მოგვიღოცა სუუველან
უფლის მკვდრეთით ადგომა.

მურე ძებნა დაიწყო,
გვერდზე მიდგა ქილა,
წითელ-წითელ კვერცხებში
აარხია ჯილა.

დაურბინა მესობლებს,
ვევლან კარი შეაღო,
შინ როდესაც დაბრუნდა,
ბებომ წყენა შეატყო.

საადგომო ჰასქისთვის
ბებო ნიგოზს ხალავს,
კუთხეში ზის ქეთინო,
ცრემლებს ვეღარ მიაღვან.

- ქეთი, რა მოგვივიდა? -
ვეითხება ბებია.
- მე რომ ჯილა მეგონა,
შემონა ნაჭუჭებია.

ხემს თვალწინ სურამის ციხეა,
კლდეებსზე შემჯდარი ბუბური.
ჯაფისგან კენესის და იმლება,
რიეთს ქვის მტირალა კედელი.

ფიჭვის ტყეს მიჭყვება ნახირი,
ზოწინით მიიწვეს, ბალახობს.
ძილმიაც ნამქმის მახილი:
ადექი, მთებისკენ გაულა ჯობს.

ნუ შესაუბრები სიზმრიდან,
გნატრულობ დამე და ცისმრე,
დღეებს და საათებს ვითელი და,
იჩქარე, ზაფხულო, იჩქარე.

მატყარი
ირინე ტაბლიაშვილი

ქეთევანი

ექვსი წლისაა ქეთევანი.

ახლავე უნდა გითხრათ, არ უყვარს ქეთევანს ან ქეთის რომ დაუძახებენ. მაშინვე გაბუხსება ქვედა ტუჩი, მოექუფრება წარბები და ჩაიბუტბუტებს:

— მე ქეთევანი შევია!

გულკეთილი და მგრძობიარე გოგონაა ქეთევანი. ზოგჯერ ჩაფიქრება იცის. ზის ასე თავისთვის, ზის, ზის... მერე ისევ აკისკისდება, ახითხითდება. ხახლს კრიალა ხმით გაბუხებს.

— რაო? ლამაზი თუა? ვინ, ქეთევანი?!

ლამაზია და მერე როგორი!

თმები მზისფერი აქვს. ორ კკინას ყურებთან ბაფთებით იკრავს. ცისფერი ბაფთები უყვარს. ცისფერი და, აუცილებლად ფართო. რომ შეხედავ, გეგონება, პუპლები ასხედან მხრებზე. მერე იმასაც გაიფიქრებთ, ახლა ამ პუპლებმა ფრთები რომ გაიქნიონ, აფრინდებიან და ქეთევანსაც აიტაცებენ ჰაერშიო. იმიტომ, რომ ბაფთები დიდი, ქეთევანი კი — გამხდარი, სიფრიფანა-სიფრიფანა...

ერთხელ დედამისი შეუბნება:

— იცი, რატომაა ასეთი?

— რატომ?

— ფაფასთან უკაცრავადაა და იმიტომ.

— ააუჰ! ეგ რა მითხარით. ფაფაზე უკეთესი საქმელი მთელ ქვეყანაზე არ არის! — ვაშობ და თან ცალი თვალით ქეთევანს ვყურებ.

— ძია, თუ ასე მოგწონთ ეგ ფაფა, ჭამეთ რამდენიც გინდათ, — შეუბნება ის ეშმაკის ფეხი, ისა.

არც კარაქი უყვარს თურმე. რაო? აბა, რა უყვარს? რა და, თამაში. თამაში და ხატვა.

საჭმელებიდან? საქმელებიდან, სამწუხაროდ არაფერი. ასეთი გოგონაა და რას იზამ.

მოიცათ... ჰო, მართლა, გამახსენდა, შოკოლადი უყვარს. შოკოლადი არის, არ იცით? არ გყვარებიათ და იმიტომ. შოკოლადია... „დათუნიაზე“ ხომ გიყ-დე-ბა! აქვს პირის გემო, ა?

იხე, მეც არ ვიტყვოდი ახლა უარს მაგ სასუსნაზე. რაო? მე და ქეთევანს ერთნაირი გემოვნება გვაქვს? მთლად ახე არაა. მე, მაგალითად, ფაფაც მიყვარს. ამხელა კაცი ხომ ვარ, მაინც მიყვარს ფაფა. თანაც უკარაქოს კარაქიანი მირჩევნია.

კი, გამხდარი გოგონაა ქეთევანი, მაგ-

ქეთევანის მაგიდაზე წინადლით ფერადი ფანქრებით დახატული სურათი იდო. ანერ-
თოდ, ღია ფერები უყვარს ქეთევანს. განსა-
კუთრებით ცისფერი იზიდავს. ნარინჯისფე-
რიც. ამ ორ ფერს ძალიან კარგად უხამებს
ერთმანეთს. უპ, რამდენი სინათლე და სიმ-
სუბუქეა მის ნახატებში! ამ ფერებით ხა-
ტავს იგი დედიკოს, მამიკოს, ბებოს, დეიდა
ნატოს, უმცროს ძმას — მამუკას და ფუმ-
ფულა ფისოს... მთელ სამყაროს.

ქეთევანმა მაგიდასკენ მოიხედა, მერე
ფრთხილად ჩამოვიდა სკამიდან, კარადის
უჯრიდან სახატავი ფანქრები ამოალაგა,
ჩაფიქრდა და ხატავს შეუდგა...

გვიან საღამოს შინ დაბრუნებულმა მა-
მამ უჩვეულოდ მუქ ფერებში შესრულებუ-
ლი საკუთარი პორტრეტი შენიშნა მაგიდა-
ზე და შეცბა. ერთხანს შუბლმეჭმუხნილი
დასცქეროდა ნახატს. მერე მერე ოთახში
გავიდა, ფიქრებში გახვეულ ცოლს მხარზე
ხელი დაადო და წარმოსთქვა:

— მამატიე... გუშინდელის გამომ-
პატიე, ძვირფასო!..

უცებ ორივეს მოეჩვენა, თითქოს
ლოგინში მძინარე ქეთევანს ოდნავ შესამჩ-
ნევმა ღიმილმა გადაურბინა სახეზე...

რამ ლამაზი. ლამაზი-ოჰოჰოო! სიმსუქნე
კაი არაა, მაგრამ ცოტას, სულ ცოტას რომ
მოიმატებდეს ქეთევანი, გვიციებით, მზეთუ-
ნახავი იქნება.

ჰო, იმას ვამბობდი, დიდი თვალები
აქვს მეთქი ქეთევანს. კუთხეებში აპრენილი,
გრძელი, შავი წამწამებით დაჩრდილული.

ფერი? როგორ გითხრათ, ადრიან გავ-
ზაფხულზე ხასხასა ბალახი რომ ამოვა
კორდზე და აბიბინდებ, მერე ალიონზე
მზეც რომ ამოიწვერება და სხივებით შეე-
თამაშება, გინახავთ? ჰო, ასეთი ფერის
თვალები აქვს ქეთევანს.

თუ შიიარულ გუნებანება, ხშირად ახამ-
ხამებს წამწამებს. მაშინ მის თვალებში ნამ-
დვილი ფერხული აქვთ ჭინკებს. მოიწყენს
და — ჩააფენს წამწამებს. მოიბუზება თვი-
თონდაც. გაბუხხავს ქედა ტურს და არის
ისე.

ხატვა რომ უყვარს ქეთევანს, უკვე
გითხარი. ამ დროს ძალიან ჩაფიქრებუ-
ლია.

ერთ დღეს ძალიან მოიწყენა გოგონამ.
გაიღვიძა და, წამოდგა თუ არა, ფანჯარას-
თან მოიკალბათა, ციციქნა თითებში ჩარგო
ნიკაპი, იდაყვებით დებურდნო რაფას და
ნაღვლიანად შიანერდა სივრცეს.

მატყარი რუზო ალაშია

«**ՀԱՅԿԱԿԱՆ**»

«**Երոսյան**»
 Ինչ կեցած քննարկելու ջանան «Տոհմային» 14
 թվական անկեղծ, ստեղծ, համ անմարտ ջանքերով
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են

Շնորհակալություն
 հայրենիքի համայնքի
 անդամներին

«**ՀԱՅԿԱԿԱՆ**»
 2006 թ.

«**Երոսյան**»
 Ինչ կեցած քննարկելու ջանան «Տոհմային» 14
 թվական անկեղծ, ստեղծ, համ անմարտ ջանքերով
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են
 շնորհիվ հոգևոր համայնքի անդամները հասնում են

Շնորհակալություն
 հայրենիքի համայնքի
 անդամներին

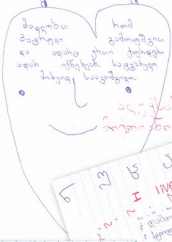
«**ՀԱՅԿԱԿԱՆ**»

ბავშვნი პიუბლიკონი! მე თქვენთან
მხოლოდ ერთი თხოვნა მაქვს და
მე თხოვნა, თუ შეხებულეთ,
თქვენ ძიან, ძიან დრო შევინებო ვიქნ
სუ მსოფლიო მწიგნობს სვლის!
ხუჯობან, სუ გავიგონი ამ ქიხინას!
მე, და მხოლოდ მე არ ამო ჩვენ,
ყველას, ძიან, ძიან ვიყვანას
მე მწიგნობი

ბ ა ვ შ ნ
პ ი უ ბ ი დ ე ნ ე ს
მ ა ნ ი ა
მ ა დ ი ა მ ი ნ ა ვ ა ნ

ბავშვი პიუბლიკონი ნი გავიგონი ამ მსოფლიო
ხუჯობას ხაჯობს ბავშვი ბავშვი გვერდს ამ
ეს მსოფლიოში მსოფლიო "მსოფლიო" ხომ ამ
გავიგონი ხუჯობა. თქვენ ბავშვი ნიუგონის
გამოთავსება. თქვენს ვიქნ ხომ ბავშვი გვერდს
ბავშვი და ამ გავიგონი ამ ხუჯობას.

ბავშვი
ბავშვი

ბ ა ვ შ ნ
მ ე ბ ს
I live you
მსოფლიოში
გვერდს
ბავშვი
ბავშვი
Mr. Mixel Saakashvili

ბავშვი პიუბლიკონი
ბავშვი პიუბლიკონი გთხოვთ, გვიან გთხოვთ
და ამ გავიგონი ხუჯობას გამოვინებო ვიქნ
ბავშვი იქნეს იქ მსოფლიო სავსებით ბავშვი, მხოლოდ ბავშვი
ბავშვი გვერდს, ბავშვი გთხოვთ და თუ
ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი ხუჯობას გთხოვთ
ბავშვი.

ბ ა ვ შ ნ
ბავშვი
"ბავშვი"
ბავშვი
2005
პიუბლიკონი

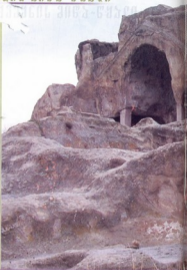
ბავშვი პიუბლიკონი გთხოვთ და სულით
გთხოვთ ნი მსოფლიო ხუჯობას თქვენს ხაჯობს
ბავშვი და გავიგონი გვერდს სავსებით ბავშვი
ბავშვი დიდ ბავშვი გვერდს. ბავშვი-ბავშვი გთხოვთ
ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი
ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი ბავშვი

ჩვენი პეიზაჟის პირა-წყალი

ჩვენი პეიზაჟის პირა-წყალი

ქალაქ ვარის აღმოსავლეთით 10 კმ-ზე მდებარე მტკვრის მარცხენა ნაპირს შეესაბამება კავკასიის ერთ-ერთი უძველესი დასახლება, კლდეში ნაცვითი ქალაქი - უჯლისციხე. ის დასახლება ვერ უჯლისციხის მიდამოებში მკვრივად თუბესს ქვეშინი იცის საცხოვრებო განლაგება შეეძლო - „ზენა სოფელი“ (მთა ქართლს) გრძობა ვაერობების ცენტრია, სადაც ამ ვაერობების მეთაურია (მასმასხლისი უჯლი მუდარა სკვანამ პირა სახელწოდება უჯლისციხეს. ჩვენ VI-IV საუკუნეების უჯლისციხე ქალაქური ტიპის დასახლება იყო, რომელიც მომდევნო საუკუნეებში მხოლოდ საქალაქო ცენტრად იცოცხლებოდა. განსაკუთრებული მნიშვნელობა მას IX-X საუკუნეებში შეეძინა, ამ დროს იმდენი არსებობდა ზღვაში იყო, დამუშავების წინააღმდეგ სხობაში და საქართველოს ვაერობების სივრცეში უჯლისციხე ქვეყნის ცენტრალური ქალაქის მეთაურობის სწავლა. არქეოლოგიური მონაცემები დასტურდება, რომ უჯლისციხე, როგორც ქალაქი მხოლოდმა შემოსევების დროს განადგურდა და შეწყვეტა არსებობა.

უჯლისციხე

ენებაჩევა

შეერთე სიტყვები და ამოიკანი ერთი თჯახის მსწვენი
არ გაგრიყენო მხოლოდ ლარჯად აღნიშნული ასოვპი

ქრევი+რუ=

არენა+თვა=

რვა+სივი=

ასი+ბურნა=

ბივიურნი+ერი=

ენა+დარდი=

ნავი+რუ=

ვენენა+ბური=

პონი+ბღუ=

ნიკო ფიროსმანი
ჯალი სააღდგომო ჟეხცხებით

იპოვე 15 განსხვავება

სამი მოქმედებით ისე უნდა გადააბრუნო მონეტები, რომ შემდეგი თანმიმდევრობა მიიღო: არილი, რეშა, არილი, რეშა... მაგრამ არც ასეთი იოლია დავალება, უნდა მოახერხო და გადააბრუნო ერთდროულად ორი-ორი მონეტა, თანაც აუცილებლად გვერდგვერდ მყოფი.

არილი - მონეტის წინა მხარე
რეშა - მონეტის უკანა მხარე

როზაბა ჩხიკვაძე

თქვენი პატარა გესანე

ვურ ერთი წლისაც არა ვარ,
 მაგრამ ძალიან მარდი ვარ.
 დედას, ბებიებს, ბაბუს
 სუეეელას გულის ვარდი ვარ.
 მამიკო არის ყქიში,
 მიტომ არ ვსდები აუდა.
 ჩემმა მსატკარმა დედიკომ,
 დღეები გაშიფურადა.
 ჩემო ლამაზო დედიკო,
 ჩემო ჭკვიანო მამიკო,
 თქვენი პატარა გესანე
 ვთხოვთ შემეძინოთ მამიკო!
 კარგი იქნება ძმის მერე
 თუ მივიდიან დაიკოს,
 რომ ღამაზე წუთისოფელში
 სითბო და-მმურად გავიყოთ.

ანა უმბიამე

მე-20 ხაშ. სკოლის
მოსწავლე

გაღვიძება

ყველას გვახარებს გაზაფხულის
 მოსვლა, დიდს და პატარას. თუმცა
 პატარებს ზამთარიც გვიხარია, თოვლი, გუნდაობა, ციგაობა, მაგრამ
 გაზაფხული სსვავა.

თავიდან გაზაფხული ზარმაძი, მძინარა ბავშვით იღვიძებს - ხელს რომ
 ამოყოფს ლოგინიდან და ცივ ოთახში წამოდგომა ეზარება. ფიქრობს, აი
 ახლა ავდგები, ჩავიცვამ ტანსაცმელსო, მაგრამ თბილ ლოგინს მაინც ვერ
 თმობს. ბოლოს, როგორც იქნება, წამოდგება. მერე კი გაგვიხარია... მთელი
 დღე უდარდელად დარბის, თამაშობს.

გაზაფხულიც ასეა. ნელ-ნელა იღვიძებს, თვალებს ზანტად ახელს, მერე
 კი ერთბაშად იფეთქებს და გაგვახარებს თავისი ცვალებადი ხასიათით: ზან
 ჭირვეული ბავშვით ტირის, თითქოს ვიღაცამ გააბრაზა და გული ატკი-
 ნავო. ტირის, ტირის და კვლარ ჩერდება. ზან კი იცინის, მზეც სითბოს აფრ-
 ქვევს. გვახარებს ათასფრად აყვავებული და გამწვან-
 ნებული ბუნებით. ულევ სიხარულს და ბედნიერებას
 გვაპირდება. ადამიანი კი, როცა ბედნიერია, უფრო
 კეთილი და მოსიყვარულე ხდება.

გაზაფხული

გაზაფხულის ფერიამ
 ჩამორეკა ზარი,
 მოახსენა ყველას:
 - გაზაფხული არის.
 კვლავაც ყვავილების
 სურნელება დადება,
 გაიღვიძა მზემ და
 მუჯღღუნე წაპკრა
 ჩირგქვეშ მძინარ ბავთას.
 დაზაფხულმა ბავთამ
 ორთავ ყური ასწია,
 ვერ გაერკვა რა მოხდა
 და სირბილით გასწია.

6060 სიხარულიმ

94-ე ხაშ. სკოლის V კლ. მოსწავლე

ვაჭარა თინდაჩუბი

ფაშისტურ ვერმანიასთან ომის დროს შიმშილმა თითქმის ყველა ოჯახში დაისადგურა. ღუხჭირი ცხოვრებისა და ვაკვირების გამო ვიორგისა და კოტეს ქალაქში კიდევ ერთი მძიმე ზაფხული ელოდათ, მაგრამ მშობლებმა გადაწყვიტეს, ბავშვები, სულის მოსათქმელად, არდადეგებზე ბებია-ბაბუასთან, სოფელში გაეშვათ. მოხუცები არაფერს დაიშურებდნენ, უკანასკნელ ღუქმას მოიკლებდნენ, ოღონდ შვილიშვილები ვადაერჩინათ. მათთან მჭადისა და ყველის ნატეხი, ჭის ცივი წყალი და, რაც მთავრია, უსაზღვრო სითბო და სიყვარული, რომელსაც ისინი გულუხვად გასცემდნენ, ბავშვებს არ მოაკლდებოდათ.

ბავშვები რის ბავშვები იქნებოდნენ, თუ ხანდახან არ წაიეშმაკებდნენ...

... ეკა ბებია დილიდან დაღამებამდე ციბრუტივით ტრიალებდა, დაულაღავად ფუსფუსებდა. ბავშვებს დილით ერბოკვერცხსა და ჩაის მიართევდა. შუადღისას ბალიშის ქვეშ ამოდებული ცხელი მჭადის დიდ ნატეხს ყველის პატარა ნაჭერს მიუმატებდა და თან დაყოლებდა - სადილამდე არაფერი მომთხოვოთო. ერთი მჭლე ძროხა ცოტას იწველიდა და ამიტომ იყო, ყველს რომ უზოგავდა. მაგრამ დაშუქულ ბავშვებს სადილობამდე ყველის ნაჭერი და მჭადის ნატეხი რას ეყოფოდათ, ამიტომ ეშმაკობას მიმართავდნენ - ჯერ ყველს მოულებდნენ ბოლოს და ხელში მჭადის ნატეხი რომ შერჩებოდათ, ბებიას შესჩივლებდნენ - ყველი არ გვეყო და ცოტა კიდევ დავემიბატეო. თავდაპირველად ბებია ვერაფერს ხდებოდა, ყველის ახალ ნატეხს მიაწოდებდა და ბავშვებიც გემრიელად შეეცქვიოდნენ. ცოტა ხნის შემდეგ ბებიას ისევ შუაცოდებდნენ თავს - ყველი მოგვრჩა და მჭადი გაგვითავდო. ისიც ხმელა მჭადის დიდ ნატეხს დაუმატებდა. ასე გაგრძელდა რამდენიმე დღის განმავლობაში, მაგრამ ბოლოს კეთილი მოხუცი ბავშვებს ოინბაზობას მიუხვდა და აღარ ტყუვდებოდა.

მჭადი ადვილი მისაგნები იყო - ბებია ხშირად ბუფეტში, ან ბალიშის ქვეშ ინახავდა. რა თქმა უნდა, ბავშვებს ბალიშის ქვეშ ცხლად შენახული ერჩიათ. აი, ყველს კი ვე-

რაფრით მიაგნეს - ბებია სადღაც საგულდაგულად მალავდა, მაგრამ სად? ბიჭებმა ბებიას თვალთვალი დაუწყეს. ერთ დღესაც აღმოაჩინეს, რომ სახლის გვერდით, ბნელ საკუჭნაოში, სადღაც კუთხეში ბებიას დიდი ხალამი ედგა და ყველს წათხში ინახავდა. ხალმის ძირში უკვე გამაგრებული, მარილიანი ყველი ეწყო, უმარილო და ჭყინტი კი ზევით იყო მოქცეული. მას მერე, რაც ხალამთან მისასვლელ გზას მიაგნეს, პატარები მალულად იპარებოდნენ საკუჭნაოში, ერთ წველა ჭყინტ ყველს ამოიღებდნენ, შუაზე გაყოფდნენ და იქვე, მადიანად შეეცქვიოდნენ.

მალე ხალამში ყველი განახევრდა. პირველ ხანებში ბებია ვერაფერს ხდებოდა, მაგრამ მერე ეტკი აიღო, რადგან ყველმა თანდათან იკლო. ახლა ბებია „ჩაუსაფრდა“ შვილიშვილებს და სულ მალე მათი დანაშაული გამოამხურა, რისთვისაც ორივე სამართლიანად დასაჯა - იმ დღეს ისინი თანატოლებთან სათამაშოდ აღარ გაუშვა.

მხატვარი ვასა ქარსული

ლალი ჯაჯარაშვილი

კარგი დასასრული

კატა კაკალს
კაუსე აუებს -
ჩაუსაფრდა
თავსედ თავუებს.
ფიქრობს:
- ალბათ ცხვირში უვლით
მონხალული
ნიგუჭის სუნი...
მსუნაგები ბრძანდებიან,
მალე გამობრძანდებიან!
თავუები კი
არსად ჩანან,
გაგონილა
ამისთანა?
თურმე სურდო
შეჭურიათ,
ფეხთ უთბუნებთ
ბებიან,
რა თხილი და
რა კაკალი...
ცინდლი მოსდით,
როგორც ღვარი!
დაქსუტუნებს ბებიაც...
თურმე სურდოც ბედიან!
მოკრია კატას რული -
ესეც კარგი დასასრული!

პალარინა მოსაშვილი

ტახტქვეშ სმინავს ზარმაც ფისოს,
გაუმართაუთ თავუებს ღხინი,
დასცინიან: „კატავ, ვქონდეს
მკარი და ტკბილი ძილი.“

მშვო, ნულარ ცხარობ,
თავი ნულარ მოგაქვს,
რას დამაკლებს სიცხე,
დავითარებ ქოლვას.

ღალი მაზმიშვილი

ზაწაწინა ვარიკა
ხმას დიდით ინაწებს,
ქანდაჩაწე სკუპდება
უვინიღების ჯინაწე.

ბაკი-ბუკი, თიკანო,
ჭამა უნდა იკმარო,
დაცადე, ნეკური
ბუსქმაც ამოიუაროს.

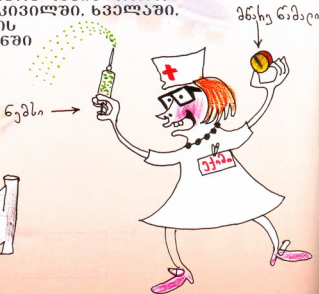
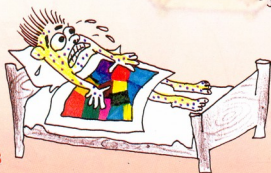
მხატვარი
ქათი ვივიშვილი

**რა უნდა ვიცოდეთ, რომ არ გავხდეთ
აკად ინფექციური დაავადებით!**

1. ხშირად დაიბანე ხელები სავსებით, განსაკუთრებით, სახლში დაბრუნებისთანავე და ჭამის წინ.
2. არ ჩაიდო ხელები ჰირში და არ მოიკვნიტო ფრჩხილები. ეს სპარტოდან მუდი ჩვევაა.
3. მოერიდე ყველანაირ ფრინველს, რადგან დაავადების მთავარი გადამტანი სწორედ ისაა.
4. აიფარე მხვირსახოცი ხველის და მემინების დროს.
5. მოერიდე ხალხმრავალ ადგილებს.
6. ხშირად გაანიავე ოთახი, რომელშიც იმყოფები.
7. არ ითამაშო მიწაში, რადგან იმ შიქლება იყოს ფრინველის ექსკრემენტები.
8. არ შეახო მიწაზე დაპარდნილ ფრინველს.
9. დაავადების ნიშნების გამოვლენის დროს, რან გამოიხატება თავის ტკივილში, ხველაში, სურდოში და გამკვარბურის მომატებაში, ჩანაქი ლოზინში და მიმართე აქიმს.

მთავარი რედაქტორი
ლოლო წივიწივაძე

მთავარი რედაქტორის მოადგილე
ლევან ბაბუნაძის

პასუხისმგებელი მდივანი
თამარ ნინიაშვილი

პოეზია:
პასუხისმგებელი
პაპო წივიწივაძე

პროზა:
გვამლა კვანტანტირაძე

შემეცნებითი და გასართობი
მასალები:
გივილო მუზარიაშვილი

„დილის“ სამეცნიერო
ენციკლოპედია

პასუხისმგებელი რედაქტორი
ალექო ბაბუნაძის

„დილის“ სამეცნიერო
ბიბლიოთეკა

პასუხისმგებელი რედაქტორი
ნანა კვარაცხელია

სტილი:
გიორგი ნიკოლაიშვილი

მხატვრობა და დიზაინი:
ბიბ ლავსაური
თბა მიქაძის

ტექნიკური რედაქტორი
ნუზუარ ბახტაძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა:
ნუზუარ არჩვაშვილი
მარიკა გიორგაძე
სალომე კვანტანტირაძე

საფინანსო განყოფილება:
ნინო გომეზალაშვილი
გვამლა ლევანაშვილი

საზოგადოებასთან ურთიერთობის
განყოფილება:
გვამლა გიორგაძე
ნანა კვარაცხელია

ელაზე ნახატი: თბა მიქაძის

მისამართი:
თბილისი, კოსტავას ქ. №14
ტელ: 93 10 32; 93 41 30
<http://www.dila.ge/>
ელ-ფოსტა: dila1904@yahoo.com
ფასი 2.50 ლარი

„დილის“ საყვანვილო ენციკლოპედია წიგნი XIV. ძიძის

ამ წიგნში საუბარი იქნება ქიმიზე - მეცნიერებაზე, რომელსაც ძალუს შვევიძლევს ქიმიური ნაერთების საოცრებათა სამყაროში და მათი ფერების კალიდოსკოპურ შესაბამითი გაგვიცოს.

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებს შეისწავლიან ბუნებაში არსებულ საყვანვილო და მოვლენებს. მათ შორის ქიმიის გამორჩეული ადგილი უჭირავს - იგი თავად ქიმიის „მეორე ბუნებას“, შესასწავლ ობიექტებს, ნივთიერებებს; თქმულის დასტურია, რომ დღევანდისთვის არსებული 20 მილიონზე მეტი ნივთიერებისაგან აბსოლუტური უმრავლესობა ქიმიურ ლაბორატორიებშია სინთეზირებული.

ქიმიურად შევსებულ, ამ წიგნში თქვენ გაეცნობთ სასწაულომქმედ ქიმიის ჯადოსნურ სამყაროს. იმედი გვაქვს, მიღებული ცოდნა აუცილებლად გამოადგებათ ყოველდღიურ საქმიანობაშიც; ვისურვებთ არაერთი ახალი აღმოჩენის უსაზღვრო სიხარულს ქიმიის სიბრძნის დაუფლების გზაზე.

„დილის“ საყვანვილო ბიბლიოთეკა წიგნი IX. ნაზი თარგამაძე, „რომ აზიზღეს ნატვრა...“

საყვანვილო ბიბლიოთეკის სერით ითვლება ერთი შესანიშნავი საბავშვო პოეტის ნაზი თარგამაძის ლექსების კრებულს გთავაზობთ. ამ წიგნში თავმოყრილი ლექსების უმეტესობა წლების მანძილზე „დილის“ ფურცლებზე იბეჭდებოდა, ზოგიერთი მთვანე თქვენს დღეებს და მამებს ემასხვრებათ, ზოგი, ცოტა მოგვიანო, ადლათ თქვენც გაგახსენდებათ, ზოგი კი ახალი იქნება შთოხვებისთვის. ფერად-ფერადი ნახატებით დახუნძილული ეს წიგნი მხატვრად გიორგი ჩანანიძემ გააოქრომა და, იმედია, მშვენიერ ლექსებთან ერთად, ლამაზი ილუსტრაციებიც დიდ საიმორებას მოგანიჭებთ.

6.30/14

ქართული
მედიისთვის

F343
2006

გილოცვთ დაბადების დღეს!

მარიამ
გიგაური

მეკუნა
ქონიშვილი

გიორგი
და ნიკა
ქიშხარიშვი-
ლები

მარიამ
თოფური

საბა
მახარაძე

ნიკო
მიძაძე

ნატალი
გოცაძე

ნინო
ნაცვლი-
შვილი

გიორგი
და ნიკა
ვოჟხაძეები

ვასილ
კატინა-
შვილი

საბინა
ცაავა

ზუკა
ახვლედიანი

ლუკა
მერკვილაძე